

ระเบียบกองทัพบก
ว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดินของกองทัพบก

พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามที่ กองทัพบก ได้กำหนด ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการปกครองและวิธีการจัดการที่ดิน พ.ศ. ๒๕๐๙ และระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการปกครองและวิธีการจัดการที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗ เนื่องจากระเบียบกองทัพบกดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ดินของกองทัพบกในปัจจุบัน ฉะนั้นเพื่อให้ การปกครองดูแลรักษาที่ดินของกองทัพบกเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่ แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบกระทรวงการคลัง และระเบียบของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กองทัพบก จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้.-

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดินของกองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการปกครองและวิธีการจัดการที่ดิน พ.ศ. ๒๕๐๙

(๒) ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการปกครองและวิธีการจัดการที่ดิน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๒๗

บรรดาระเบียบ คำสั่ง คำชี้แจง หรืออนุมัติหลักการอื่นใด ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ที่ดินของกองทัพบก” หมายถึง ที่ดินในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองทัพบก ซึ่งที่ดินดังกล่าวอาจเป็นที่ราชพัสดุ ที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้อนุญาตให้กองทัพบกใช้ประโยชน์ ที่สาธารณประโยชน์ที่กระทรวงมหาดไทยอนุญาตให้กองทัพบกใช้ประโยชน์ หรือที่ดินอื่น ๆ ที่กองทัพบก ใช้ประโยชน์อยู่

“การปกครองที่ดิน” หมายถึง การใช้อำนาจตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการ คุ้มครอง รักษา ดูแล ใช้ ควบคุม ที่ดินของกองทัพบก

“การบริหารจัดการที่ดิน” หมายถึง การกำหนดหลักการปฏิบัติงานด้านที่ดิน อำนาจหน้าที่ ของหน่วยในสายงานที่ดินที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ และวิธีการปกครองดูแล บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ในที่ดิน ของกองทัพบก

“หนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน” หมายถึง หนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และหนังสือสำคัญ สำหรับที่หลวง ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“สายงานที่ดิน” หมายถึง กองทัพบก (กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก) - กรมยุทธโยธาทหารบก - กองทัพอากาศ (หน่วยรับผิดชอบพื้นที่) - มณฑลทหารบก (หน่วยปกครองที่ดิน) - หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน

“ที่ราชพัสดุ” มีความหมาย ๒ นัย

“ที่ราชพัสดุ” หมายถึง ที่ดิน อาจเรียกว่า ที่ดินราชพัสดุ

“ที่ราชพัสดุ” หมายถึง อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้งบประมาณของส่วนราชการก่อสร้างสำหรับอาคาร และสิ่งปลูกสร้างซึ่งเอกชนสร้างแล้วยกให้กองทัพบก ได้ขึ้นทะเบียนประวัติอาคารแล้ว โดยกระทรวงการคลังเข้าถือกรรมสิทธิ์ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และมีกองทัพบกเป็นส่วนราชการใช้ประโยชน์

“อาคาร” หมายถึง ตึก บ้าน เรือนโรง และอื่น ๆ ในสภาพคล้ายคลึงกันอันได้มุ่งหมายให้เป็นที่พักอาศัยประจำของทหาร, ยาน/สัตว์พาหนะ, สัตว์ทางทหาร และเป็นที่เกิดหรือผลิตสิ่งของเครื่องใช้ เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งสิ่งที่เป็นอนุสรณ์ด้วย เช่น สำนักงานหรือที่พักอาศัย, คลัง, โรงงาน, สาธารณะสถาน, ปุชนิยสถาน และอนุสาวรีย์ เป็นต้น

“สิ่งปลูกสร้าง” หมายถึง สิ่งที่ทำกรก่อสร้างขึ้นโดยมิได้กำหนดเป็นอาคาร แต่เพื่อประกอบอาคารหรือกิจการบางอย่างในหลักการก่อสร้าง เช่น เสาธง, ป้อมยาม, หอตรวจการณ์, รั้ว, กำแพง, ทางระบายน้ำ, ถนน, สะพาน เป็นต้น

“การก่อสร้าง” หมายถึง การจัดทำกิจการที่เกี่ยวกับอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ไม่ว่าจะอาคารและหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ จะประกอบขึ้นด้วยวัสดุใด ขนาดใด และจะอยู่ในลักษณะสร้างใหม่ สร้างเพิ่ม ต่อเติม เปลี่ยนแปลง แก้ไข ซ่อม รื้อ ก็ตาม เมื่อกล่าวเป็นส่วนรวมให้อยู่ในการก่อสร้างทั้งสิ้น หากจะแยกกล่าวให้เรียกตามวิธีการนั้น ๆ

“ทะเบียนประวัติ” หมายถึง รายละเอียดของอาคาร และสิ่งปลูกสร้างของกองทัพบก ซึ่งต้องมีหมายเลขสินทรัพย์ เลขที่การจัดซื้อ - จัดจ้าง วัน/เดือน/ปี ของคำสั่งอนุมัติให้ทำการก่อสร้าง, แผนผังแสดงเขตที่ตั้ง และหมายเลขประจำอาคาร และสิ่งปลูกสร้างโดยตลอด, แบบ และรายการ, วัน/เดือน/ปี ที่เริ่มทำงาน และแล้วเสร็จ ชื่อผู้ทำการก่อสร้าง ราคา/ค่าจ้าง, หลักฐานการส่งมอบ - รับมอบ อาคารสิ่งปลูกสร้าง บรรดาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง อันเป็นสมบัติของราชการทหารบก จะต้องมียุทธวิธีอันถูกต้อง เรียกร้อยควบคุมอยู่ตลอดเวลา

“หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้าง” หมายถึง หน่วยที่เป็นเจ้าของอาคารตามอัตราอาคารหรือนอกอัตรอาคาร

“การจำหน่ายอาคารและสิ่งปลูกสร้าง” หมายถึง การจำหน่ายวัสดุที่ได้จากการรื้อถอน และการดำเนินการวิธีนำอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่รื้อถอน ออกจากทะเบียนที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ และตัดยอดออกจากบัญชีคุมของกองทัพบก

ข้อ ๕ ให้ เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารบก รักษาการตามระเบียบนี้ และให้ เจ้ากรมยุทธโยธา-ทหารบก มีอำนาจในการกำหนดแนวทางปฏิบัติในรายละเอียดเพิ่มเติมโดยอนุโลมตามระเบียบนี้

หมวด ๑

นโยบายและหลักการปฏิบัติงานด้านที่ดิน

ข้อ ๖ นโยบายที่ดินของกองทัพบก

ดูแลรักษาที่ดินของกองทัพบก ให้สามารถใช้ได้ตามภารกิจ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ให้ความเร่งด่วนกับการมีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ป้องกันการบุกรุกที่ดินโดยการกำหนดแนวเขตที่ดินของกองทัพบกให้ชัดเจน ดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมาย และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

ข้อ ๗ หลักการปฏิบัติงานด้านที่ดิน

๗.๑ การบริหารจัดการที่ดินของกองทัพบกในทุกระดับหน่วยตามสายงานที่ดิน ให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินของหน่วย

๗.๒ การจัดทำประวัติที่ดินเป็นความเร่งด่วนลำดับแรกที่หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน จะต้องจัดทำ เก็บรักษาไว้ที่หน่วย ๑ ชุด ส่งให้หน่วยปกครองที่ดิน ๑ ชุด หน่วยปกครองที่ดินสำเนาให้กองทัพอากาศ กรมยุทธโยธาทหารบก และกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก หน่วยละ ๑ ชุด

๗.๓ ให้ความเร่งด่วนต่อการขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินในที่ดินของกองทัพบก เพื่อแสดงความเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น ขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงหรือโฉนดที่ดิน ในที่ราชพัสดุ กรณีไม่สามารถขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงหรือโฉนดที่ดินแปลงใหญ่ได้ ให้ขออนุญาตเป็นแปลงเล็กไปก่อนเท่าที่ไม่มีการคัดค้านและความสามารถด้านงบประมาณ สำหรับแปลงที่ดินที่มีโฉนดที่ดินแล้ว ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ส่วนแปลงที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน ให้ดำเนินการขออนุญาตโฉนดที่ดินต่อไป

๗.๔ ที่สาธารณประโยชน์ซึ่งกระทรวงมหาดไทยอนุญาตให้กองทัพบกใช้ประโยชน์ ให้พิจารณาดำเนินการขออนุญาตสภาพที่ดิน เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุต่อไป และหากยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินใด ให้ดำเนินการขออนุญาตหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินต่อไป สำหรับที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้ อนุญาตให้กองทัพบกใช้ประโยชน์ต้องพิจารณาก่อนว่ากรมป่าไม้มีนโยบายให้เพิกถอนสภาพหรือไม่

๗.๕ การขอใช้ประโยชน์ในที่ดินจากส่วนราชการอื่น เช่น ขอใช้ที่สาธารณประโยชน์ หรือที่ป่าสงวนแห่งชาติ หน่วยของกองทัพบกที่มีความต้องการใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ต้องตรวจสอบก่อน ว่าเป็นที่ดินของรัฐประเภทใด ให้เสนอความต้องการใช้ที่ดินดังกล่าวมายังกองทัพบกตามสายงานที่ดิน พร้อมเหตุผล ความจำเป็นโดยละเอียดทั้งนี้ ให้เสนอในจำนวนเนื้อที่ที่มีความจำเป็นเท่านั้น

๗.๖ เมื่อหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบกได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินให้ เสนอความต้องการหลักเขตที่ดินไปยังกรมยุทธโยธาทหารบก โดยเสนอเรื่องผ่านหน่วยปกครองที่ดิน และให้ เสนอความต้องการก่อสร้างรั้วลวดหนามแสดงแนวเขตและป้องกันการบุกรุกที่ดินของหน่วยต่อไป โดยให้ความ เร่งด่วนกับที่ตั้งหน่วยและพื้นที่ฝักตามลำดับ ทั้งนี้ กองทัพอากาศ ต้องพิจารณากำหนดความเร่งด่วนของ ที่ตั้งหน่วยและพื้นที่ฝัก ที่จะเสนอความต้องการงบประมาณก่อสร้างรั้ว และเมื่อยังไม่มียกงบประมาณก่อสร้างรั้ว ให้ปลูกต้นไม้พุ่มแนวไปก่อน

๗.๗ หลักเขตของกองทัพบก มีขนาดและลักษณะดังนี้

๗.๗.๑ ขนาดใหญ่ กว้างด้านละ ๒๐ เซนติเมตร ยาว ๒.๐๐ เมตร

๗.๗.๒ ขนาดเล็ก กว้างด้านละ ๑๕ เซนติเมตร ยาว ๑.๕๐ เมตร

๗.๗.๓ หลักเขตทั้ง ๒ ขนาดนี้ ทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กมีลักษณะเป็นรูปทรง สี่เหลี่ยมจัตุรัส ตอนบนมีเครื่องหมายกองทัพบก ทั้ง ๔ ด้าน ให้กรมยุทธโยธาทหารบกเป็นผู้ออกแบบหลักเขต ที่ดินนี้ไว้เป็นมาตรฐาน เมื่อหน่วยใดต้องการให้ขอแบบรูปรายการได้โดยตรงจากกรมยุทธโยธาทหารบก

๗.๗.๔ การปักหลักเขตขนาดใหญ่ ใช้ปักในพื้นที่ที่รก เช่น ติดต่อกับป่าหรือ พงหญ้าสูงให้ปักตรงจุดหักเป็นมุม ทุกมุม ๆ ละ ๑ หลัก ปักลึกลงดิน ๑.๒๕ เมตร

๗.๗.๕ การปักหลักเขตขนาดเล็ก ใช้ปักในพื้นที่ไม่รก เช่น เขตติดทุ่งนาสนาม ฯลฯ ให้ปักระยะห่างจากหลักถึงหลักไม่เกิน ๔๐๐ เมตร ปักลึกลงดิน ๑.๐๐ เมตร

๗.๗.๖ สำหรับพื้นที่ที่ไม่สามารถดำเนินการปักหลักเขตตามข้อ ๗.๗.๑ ถึง ๗.๗.๕ ได้ ให้หน่วยดำเนินการเสนอแบบหลักเขตที่สามารถใช้ในพื้นที่ได้จริง พร้อมรายละเอียดการคำนวณประมาณราคา เสนอไปยังกรมยุทธโยธาทหารบก เพื่อพิจารณา และดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๗.๘ หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินต้องจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ในที่ดินทุกแปลง โดยแบ่งการใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของสภาพที่ดิน และทำเลที่ตั้ง ได้แก่

๗.๘.๑ พื้นที่ตั้งหน่วยและสาธารณูปโภค หมายถึง พื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของอาคารที่ทำการของหน่วยทหาร ตลอดจนที่ตั้งของระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สนามฝึกสำหรับใช้ฝึกภายในที่ตั้งหน่วย และให้รวมถึงพื้นที่ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ของกรมการสัตว์ทหารบก

๗.๘.๒ พื้นที่ฝึก หมายถึง พื้นที่สำหรับการฝึกภาคสนามนอกที่ตั้งหน่วย

๗.๘.๓ พื้นที่เพื่อสวัสดิการของหน่วย หมายถึง พื้นที่สำหรับใช้ดำเนินการโครงการสวัสดิการตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในกองทัพบก ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในขณะนั้น

๗.๘.๔ พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง พื้นที่ที่หน่วยจัดไว้สำหรับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร รวมถึงพื้นที่ที่หน่วยใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการเสริมสร้างสุขภาพให้กับกำลังพลของหน่วยและประชาชนทั่วไปด้วย

๗.๘.๕ พื้นที่สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมายถึง พื้นที่ที่หน่วยได้จัดสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอยู่แล้ว และพื้นที่ที่หน่วยเตรียมไว้สำหรับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในอนาคต

๗.๘.๖ พื้นที่ที่ส่วนราชการนอกกองทัพบกใช้ประโยชน์ หมายถึง พื้นที่ในความครอบครองของกองทัพบก ซึ่งมีส่วนราชการภายนอกกองทัพบก เช่น กระทรวงกลาโหม, กองทัพอากาศ หรือส่วนราชการอื่น ๆ มาขอใช้ประโยชน์ โดยกองทัพบก อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่แล้ว (ไม่ได้ส่งคืนกรมธนารักษ์)

๗.๘.๗ พื้นที่ที่ราษฎรบุกรุก และจัดให้ราษฎรเช่าแล้ว หมายถึง พื้นที่ที่ราษฎรบุกรุก โดยราษฎรยอมรับว่าบุกรุกและยินยอมเช่าที่ดินกับทางราชการแล้ว

๗.๘.๘ พื้นที่ที่ราษฎรบุกรุก ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการพิสูจน์สิทธิ์ หมายถึง พื้นที่ที่ราษฎรบุกรุก โดยราษฎรไม่ยอมรับว่าบุกรุก จึงต้องดำเนินการพิสูจน์กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว

๗.๘.๙ พื้นที่อื่น ๆ นอกจากข้อ ๗.๘.๑ - ๗.๘.๘

๗.๙ นำที่ดินของกองทัพบกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพบก ทั้งในรูปแบบสวัสดิการและรูปแบบอื่น ๆ ทั้งนี้ ต้องกำหนดพื้นที่ดำเนินการให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินตามข้อ ๗.๘ ด้วยผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่การดูแลรักษาที่ดินของกองทัพบก เช่น การก่อสร้างรั้ว การขุดคูน้ำ การทำถนนแสดงแนวเขตที่ดินกองทัพบก และด้านสวัสดิการของกำลังพล เป็นต้น

๗.๑๐ ไม่นำที่ดินที่ราษฎรได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายมาเป็นของกองทัพบก กรณีที่ราษฎรถือครองที่ดินโดยมีเอกสารสิทธิเป็นโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ในเขตที่ดินของกองทัพบก ห้ามกำลังพลของกองทัพบกดำเนินการ อันเป็นการขัดขวางหรือห้ามการเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินของราษฎรดังกล่าว ให้หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินตรวจสอบว่าเอกสารสิทธิดังกล่าวออกโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หรือเป็นการออกเอกสารสิทธิทับซ้อนในเขตที่ดินของกองทัพบก โดยมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินใน

พื้นที่นั้น ๆ เพื่อขอทราบข้อเท็จจริง และขอตรวจสอบสารบบที่ดินซึ่งการได้มาของเอกสารสิทธิ หากเป็นที่ราชพัสดุ ให้แจ้งธนารักษพื้นที่ทราบด้วย แล้วรายงานกองทัพบกเพื่อทราบ ตามสายงานที่ดินและเสนอเรื่องให้ คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัด (กปร.จังหวัด) เพื่อพิสูจน์สิทธิ และหรือเข้าสู่ กระบวนการทางศาล

๗.๑๑ ที่ดินของกองทัพบกที่ส่วนราชการนอกกองทัพบก หรือหน่วยงานอื่นใดขอใช้ ประโยชน์ การขอใช้ให้ผู้ขอใช้ยื่นเรื่องขอใช้กับหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินของกองทัพบกโดยตรง เพื่อพิจารณา ความเหมาะสมในเบื้องต้น แล้วให้หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินเสนอความเห็นตามสายงานที่ดิน เพื่อตรวจสอบ และพิจารณาความเหมาะสม ในกรณีที่หน่วยที่เกี่ยวข้องตามสายงานที่ดินพิจารณาแล้วว่าขัดข้อง และไม่ เหมาะสม ให้มีหนังสือตอบปฏิเสธการขอใช้ประโยชน์ แล้วรายงานให้กองทัพบกทราบ ตามสายงานที่ดิน

๗.๑๒ การป้องกันและการแก้ไขการบุกรุกที่ดินของกองทัพบก ให้ดำเนินการควบคู่กัน ด้วยความรอบคอบ ตามขั้นตอนที่ถูกต้องเหมาะสม ตามระเบียบคำสั่งของกองทัพบก และหน่วยราชการ ที่เกี่ยวข้อง ใช้หลักรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ควบคู่กันไป ทั้งนี้ ให้หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินแสดงความเป็นเจ้าของ ที่ดินและใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างต่อเนื่อง โดยการปักป้ายแสดงความเป็นเจ้าของที่ดิน การลาดตระเวนและ ฝ้าตรวจ การฝึก จัดชุดมวลชนสัมพันธ์กับราษฎรในพื้นที่ และดำเนินการอื่นตามความริเริ่มของหน่วยใช้ ประโยชน์ในที่ดินหรือตามที่มีการสั่งการ

๗.๑๓ การป้องกันและการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของกองทัพบก ให้เป็นหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ประสานหน่วยปกครองที่ดินเพื่อขอ ทราบแนวทางปฏิบัติ และ/หรือขอความช่วยเหลือ กรณีหน่วยปกครองที่ดินไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ให้ รายงานกองทัพบกเพื่อร่วมพิจารณาดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้หรือเกินอำนาจให้รายงาน กองทัพบก ผ่านกรมยุทธโยธาทหารบก

๗.๑๔ กรณีราษฎรร้องเรียนขอความเป็นธรรมไปยังหน่วยงานต่าง ๆ อ้างว่าได้รับความเดือดร้อนจากการที่หน่วยของกองทัพบกเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน ผู้บังคับหน่วยต้องให้ความสำคัญ กับปัญหาที่เกิดขึ้น การชี้แจงต้องมีเหตุผลและมีข้อกฎหมายสนับสนุน

๗.๑๕ การพิจารณาให้ความเห็นชอบให้เข้าที่ดินราชพัสดุในที่ดินของกองทัพบก กรณี แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน ให้พิจารณาด้วยความรอบคอบ เหมาะสม และไม่เกื้อกูลต่อการบุกรุกในอนาคต

๗.๑๖ ให้ผู้บังคับหน่วยให้ความสนใจเรื่องที่ดินเพิ่มมากขึ้น และเน้นย้ำเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานด้านที่ดินของหน่วยให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับงานด้านที่ดินอย่างต่อเนื่อง

๗.๑๗ การดำเนินการใด ๆ ที่มีผลผูกพันถึงที่ดินของกองทัพบก ผู้บังคับหน่วยจะต้อง ได้รับ อนุมัติ และ/หรือ มอบอำนาจจากผู้บัญชาการทหารบกก่อน

หมวด ๒

การปกครองดูแล ใช้ และบำรุงรักษาที่ดิน

ข้อ ๘ ประเภทที่ดินของกองทัพบก

ที่ดินซึ่งอยู่ในปกครองดูแลของกองทัพบก แบ่งตามลักษณะการได้มาเป็น ๔ ประเภท ประกอบด้วย

๘.๑ ที่ดินที่กองทัพบกครอบครองมาแต่เดิม

หมายถึง ที่ดินที่หน่วยของกองทัพบกครอบครองโดยการใช้เป็นที่ตั้งหน่วยและ ใช้เป็นสนามฝึกมาแต่เดิม โดยมีได้ดำเนินการหวงห้ามหรือขอสงวนแต่ประการใด

๘.๒ ที่ดินหวงห้ามและที่ดินที่ขอสงวน

๘.๒.๑ ที่ดินหวงห้าม คือ ที่ดินที่ได้มาโดยพระราชกฤษฎีกาที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๘ ประกอบพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๔ และประกาศกระทรวงมหาดไทย ลง ๓๑ ตุลาคม ๒๕๐๖ เรื่อง มอบหมายให้กองทัพบกมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา และดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินของรัฐ

๘.๒.๒ ที่ดินที่ขอสงวน คือ ที่ดินที่ขอสงวนไว้ใช้ในราชการทหารตามอำนาจของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ เพราะพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๘ ถูกยกเลิกโดย พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗

๘.๓ ที่ดินที่ขอใช้จากส่วนราชการอื่น

หมายถึง ที่ดินที่กองทัพบกขอใช้ที่สาธารณประโยชน์จากกระทรวงมหาดไทย และขอใช้ที่ป่าสงวนแห่งชาติจากกรมป่าไม้ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อใช้เป็นที่ตั้งหน่วยหรือพื้นที่ฝึก หรือได้รับอนุญาตให้ใช้จากหน่วยงานอื่น

๘.๔ ที่ดินเช่า, ซ้ำ, แลกเปลี่ยน, โอน, เวนคืน และได้รับบริจาค

หมายถึง ที่ดินที่กองทัพบกขอเช่า, ซ้ำ, แลกเปลี่ยน, โอน, เวนคืน และได้รับบริจาคจากหน่วยงานต่าง ๆ หรือเอกชน เพื่อใช้ประโยชน์ทางราชการทหาร

ข้อ ๙ หน่วยดูแลรักษาที่ดินกองทัพบก

๙.๑ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีหน้าที่ กำหนดนโยบาย วางแผน ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการทั้งปวงในกิจการอสังหาริมทรัพย์ของกองทัพบก

๙.๒ กรมยุทธโยธาทหารบก เป็นกรมฝ่ายยุทธบริการมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินของกองทัพบก ดังนี้-

๙.๒.๑ ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินของกองทัพบก

๙.๒.๒ ทำการรังวัดตรวจสอบเขต ปักหลักเขตที่ดิน ทำแผนที่บริเวณ และแผนผังบริเวณเกี่ยวกับกิจการที่ดินของกองทัพบก

๙.๒.๓ ดำเนินการในการจัดซื้อ สืบราคาตรวจสอบ แลกเปลี่ยน เวนคืน ขอใช้ขอขึ้นทะเบียนเกี่ยวกับที่ดิน และขอออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปลอดภัยในราชการทหารดำเนินการเกี่ยวกับขอออกเอกสารสิทธิ และดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินทั้งปวงของกองทัพบก

๙.๒.๔ ควบคุมหลักฐานทะเบียนประวัติที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างของกองทัพบก

๙.๒.๕ เสนอแนะตรวจสอบความต้องการงบประมาณที่เกี่ยวกับงานที่ดิน

๙.๓ กองทัพอากาศ เป็นหน่วยรับผิดชอบพื้นที่ มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของกองทัพบก ในเขตพื้นที่ของกองทัพอากาศ เว้นที่กำหนดเป็นอย่างอื่น ดังนี้-

๙.๓.๑ ควบคุม กำกับดูแล หน่วยปกครองที่ดินในพื้นที่ และ หน่วยใช้ประโยชน์- ในที่ดินในการใช้ประโยชน์ที่ดินกองทัพบก

๙.๓.๒ ให้คำแนะนำ แก่หน่วยปกครองที่ดิน และหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อมีปัญหาข้อพิพาทโต้แย้งสิทธิในที่ดินของกองทัพบก และการแก้ไขปัญหากการบุกรุกที่ดินร่วมกับหน่วยปกครองที่ดินและหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน หากการดำเนินการยังไม่ได้ผลให้รายงานกองทัพบกผ่านกรมยุทธโยธาทหารบกเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติต่อไป

๙.๓.๓ รวบรวมสภาพที่ดินในความรับผิดชอบทั้งหมดแล้วรายงานไปยัง กองทัพบกผ่านกรมยุทธโยธาทหารบกปีละ ๑ ครั้ง ภายใน ๓๑ สิงหาคมของทุกปี

๙.๓.๔ รวบรวมความต้องการงบประมาณ และพิจารณาแบ่งมอบ งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับงานด้านที่ดิน และเสนอให้กับกองทัพบก ผ่านกรมยุทธโยธาทหารบก

๙.๓.๕ เป็นหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินเฉพาะที่ดินที่เป็นที่ตั้งกองบัญชาการ กองทัพอากาศ

๙.๔ มณฑลทหารบก เป็นหน่วยปกครองที่ดินมีหน้าที่ดังนี้-

๙.๔.๑ รวบรวม จัดทำ เก็บรักษาหลักฐานและประวัติการได้มาที่ดินของ กองทัพบกในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และจัดทำสำเนาให้กับหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินหน่วยละ ๑ ชุด หากหลักฐานที่ดินของกองทัพบกฉบับจริง อยู่ที่หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน จัดส่งให้หน่วยปกครองที่ดินเก็บรักษา โดยสำเนาไว้ที่หน่วยของตน ๑ ชุด, หน่วยรับผิดชอบพื้นที่ ๑ ชุด, กรมยุทธโยธาทหารบก ๑ ชุด

๙.๔.๒ ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานสำคัญสำหรับที่ดินของกองทัพบก ในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง, โฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ โดยประสานการปฏิบัติกับหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๙.๔.๓ ให้คำแนะนำ แก่หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินเมื่อมีปัญหาข้อพิพาท ได้แย้งสิทธิในที่ดินของกองทัพบก และการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินร่วมกับหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน หากการดำเนินการยังไม่ได้ผลให้รายงานกองทัพอากาศ ซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบพื้นที่เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ ต่อไป

๙.๔.๔ ออกคำสั่งแบ่งมอบที่ดินในพื้นที่ปกครอง เพื่อแสดงขอบเขตที่ชัดเจน ให้แต่ละหน่วยของกองทัพบกรับผิดชอบดูแลในฐานะหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน (ตามที่กองทัพบกกำหนด ที่ตั้งหน่วย) ทั้งนี้ การออกคำสั่งแบ่งมอบจะต้องมีแผนที่แสดงขอบเขตที่ดินของหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน แต่ละหน่วยด้วย กรณีจะแบ่งมอบที่ดินถึงหน่วยระดับใดนั้น ควรแบ่งมอบให้หน่วยตามสายการบังคับบัญชา ในที่ดินแปลงนั้น

๙.๔.๕ สำรวจสภาพที่ดินในความปกครองดูแลทั้งหมดแล้วรายงานไปยัง กองทัพบก ผ่านกองทัพอากาศและกรมยุทธโยธาทหารบกตามลำดับปีละ ๑ ครั้ง ภายใน ๓๑ กรกฎาคมของทุกปี

๙.๔.๖ เป็นหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินเฉพาะที่ดินที่เป็นที่ตั้งหน่วยปกครอง ที่ดินนั้นและที่ดินของกองทัพบกอื่น ๆ ในพื้นที่ปกครอง ที่ยังไม่ได้มอบให้หน่วยใดเป็นหน่วยใช้ประโยชน์ ในที่ดิน

๙.๔.๗ สำเนาเอกสารเกี่ยวกับที่ดินของกองทัพบกให้หน่วยใช้ประโยชน์ ในที่ดินทราบและชี้แจงหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินให้ทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านที่ดิน

๙.๔.๘ รวบรวมและเสนอความต้องการงบประมาณด้านที่ดินของหน่วย และหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน และเสนอให้กับกองทัพอากาศ

๙.๔.๙ รวบรวมสถิติกรณีที่ดินหน่วยงานนอกกองทัพบกเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน ของกองทัพบก, จำนวนรายและเนื้อที่การให้ความเห็นชอบให้ราษฎรเช่าที่ดินราชพัสดุในรอบปีตามแบบที่ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบกกำหนด

๙.๕ หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน หมายถึง หน่วยที่กองทัพบกได้สั่งให้เข้าใช้ประโยชน์ ในที่ดิน มีหน้าที่ดังนี้-

๙.๕.๑ รวบรวม เก็บรักษา สำเนาหลักฐานและประวัติการได้มาของที่ดินของ กองทัพบกในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย หากมีหลักฐานฉบับจริงให้ส่งหลักฐานไปให้หน่วยปกครองที่ดิน และสำเนาไว้ที่หน่วยจำนวน ๑ ชุด

๙.๕.๒ ดูแลรักษาที่ดินของกองทัพบกที่หน่วยรับผิดชอบมิให้มีการรุกร้าแนวเขต หรือมิให้ผู้อื่นใดเข้ามาหาผลประโยชน์จากที่ดินโดยมิได้รับอนุญาตจากกองทัพบก หมั่นตรวจสอบรั้ว หลักเขต ที่ดินมิให้ถูกรื้อถอน ทำลาย เคลื่อนย้าย และดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน ทั้งนี้ ให้รายงานให้ หน่วยปกครองที่ดินทราบเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินพร้อมทั้ง สำเนาให้หน่วยตามกฎหมายการบังคับบัญชาทราบ

๙.๕.๓ ดำเนินการ และวางแผนการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่รับผิดชอบ ให้เกิดประโยชน์ทั่วทั้งพื้นที่ ตามนโยบายและคำสั่งของกองทัพบก

๙.๕.๔ สนับสนุนการปฏิบัติงานแก่หน่วยปกครองที่ดิน เพื่อให้ได้มาซึ่ง หนังสือสำคัญสำหรับที่ดินของกองทัพบก

๙.๕.๕ ดำเนินการ ประสานงาน กับหน่วยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวเขต ที่ดิน ที่แน่นอนของหน่วย

๙.๕.๖ ให้ทำการส่งมอบและรับมอบที่ดินด้วยทุกครั้งที่มีการรับ - ส่งหน้าที่ ของผู้บังคับหน่วยใช้ประโยชน์ที่ดิน

๙.๕.๗ รายงานสถานภาพที่ดินของหน่วยให้หน่วยปกครองที่ดินทราบปีละ ๑ ครั้ง ภายใน ๓๐ มิถุนายนของทุกปี

๙.๕.๘ เสนอความต้องการงบประมาณด้านที่ดินของหน่วยให้หน่วยปกครองที่ดิน

๙.๖ คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินของหน่วย

๙.๖.๑ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการที่ดินของกองทัพบก ไม่ว่าจะเป็น การพิจารณานำที่ดินของกองทัพบกไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ หรือให้ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐอื่นใด นอกกองทัพบกใช้ประโยชน์ในที่ดินของกองทัพบก การป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน การพิพาท ได้แย่งสิทธิในที่ดิน การส่งคืนที่ดิน

๙.๖.๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินของหน่วย

๙.๖.๒.๑ คณะกรรมการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ, รองประธาน- กรรมการ, กรรมการ, กรรมการและเลขานุการ มีสิทธิออกเสียงในคณะกรรมการ สำหรับตำแหน่งอื่น ๆ ไม่มี สิทธิออกเสียงแต่ให้ความเห็นได้ ทั้งนี้ควรกำหนดให้รองผู้บังคับหน่วย หรือผู้ช่วยผู้บังคับหน่วยหรือตำแหน่งอื่น เป็นประธานกรรมการ (สำหรับกรรมการให้จัดจากหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เกี่ยวข้องกับที่ดินนั้น ๆ ด้วย) ในกรณีที่หน่วยไม่สามารถจัดผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นประธานได้ จะกำหนดให้ผู้บังคับหน่วยเป็นประธานฯ ก็ได้

๙.๖.๒.๒ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติงานที่คณะกรรมการบริหารจัดการที่ดินของหน่วยต้องขอคำปรึกษาให้ความเห็น เช่น ธารักษ์พื้นที่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจ พนักงานอัยการ ฝ่ายปกครอง ข้าราชการทหารหรือข้าราชการอื่น ๆ ทั้งประจำการหรือ นอกประจำการ ฯลฯ ผู้บังคับหน่วย หรือคณะกรรมการสามารถเชิญเข้าร่วมประชุมให้คำปรึกษาได้ตามแต่จะ เห็นสมควร แต่ที่ปรึกษาไม่มีสิทธิออกเสียงในคณะกรรมการ

๙.๖.๒.๓ ในบางกรณีอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน ให้ปฏิบัติงานเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

ข้อ ๑๐ การขอขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ (เว้นอาคารและสิ่งปลูกสร้าง)

หน่วยปกครองที่ดิน มีหน้าที่ดำเนินการขอขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุของหน่วยใช้ประโยชน์ ในที่ดินในพื้นที่ไปยังกรมธนารักษ์, สำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณี รวมทั้งการขอแก้ไขทะเบียนที่ราชพัสดุด้วย และสำเนาการขึ้นทะเบียนหรือแก้ไขทะเบียนที่ราชพัสดุให้หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ ให้สำเนาเรื่องให้กรมยุทธโยธาทหารบก ทราบด้วย

ข้อ ๑๑ กรณีที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหรือมีแล้วแต่สูญหายหรือไม่อาจใช้งานได้ ให้หน่วยปกครองที่ดินดำเนินการดังนี้

๑๑.๑ มีหนังสือไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดขอทราบงบประมาณในการดำเนินการ ขออนุญาตออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินในจำนวนเนื้อที่ที่จะขออนุญาตออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

๑๑.๒ เมื่อทราบงบประมาณตามข้อ ๑๑.๑ แล้วแจ้งไปยังสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ หากสำนักงานธนารักษ์พื้นที่มีหนังสือตอบไม่สามารถให้การสนับสนุน งบประมาณได้ จึงให้รายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณไปยังกองทัพภาค เพื่อรวบรวมเสนอกรมยุทธโยธา-ทหารบก พิจารณาเข้ารับการจัดสรรงบประมาณประจำปี ในกรณีมีความเร่งด่วนสามารถดำเนินการในคราวเดียวกันได้

๑๑.๓ กรณีขอรับการสนับสนุนงบประมาณของกองทัพบก ให้มีหนังสือไปยัง สำนักงานธนารักษ์พื้นที่เพื่อแจ้งให้ทราบว่าปัจจุบันกำลังขอรับการสนับสนุนงบประมาณไปยังกองทัพบก และเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทัพบกแล้วให้แจ้งสำนักงานธนารักษ์พื้นที่อีกครั้ง เพื่อให้สำนักงาน ธนารักษ์พื้นที่ขออนุมัติไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดในการขออนุญาตออกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

ข้อ ๑๒ กรณีที่มีการรังวัด การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ หรือการตรวจสอบเนื้อที่ การสอบเขต ตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีเป็นที่ราชพัสดุ

๑๒.๑ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้หน่วยปกครองที่ดินร่วมกับหน่วยใช้ประโยชน์ ในที่ดิน เป็นผู้นำทำการสำรวจรังวัด ให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ระวางชี้แนวเขตที่ดิน และลงนามรับรองแนวเขต ที่ดิน รวมทั้งทำความเข้าใจในการสอบสวนเปรียบเทียบและสอบสวนใกล้เคียง โดยจะต้องดำเนินการร่วมกับ ผู้แทนจากกรมธนารักษ์ ในพื้นที่จังหวัดอื่น ให้หน่วยปกครองที่ดินร่วมกับหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินดำเนินการ ร่วมกับผู้แทนสำนักงานธนารักษ์พื้นที่

๑๒.๒ ให้หน่วยปกครองที่ดินและหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินกำหนดบุคคลที่เป็น ผู้แทนหน่วยตามข้อ ๑๒.๑ เป็นลายลักษณ์อักษร และรายงานผลการดำเนินการเมื่อจบภารกิจให้ผู้บังคับหน่วยทราบ ทั้งนี้ ขอให้ประสานกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ในการจัดผู้แทนร่วมดำเนินการด้วยในฐานะ เป็นผู้แทนกระทรวงการคลังผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ

ข้อ ๑๓ การใช้ที่ราชพัสดุ

๑๓.๑ กรณี กองทัพบก อนุญาตให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นใด ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุในปกครองของกองทัพบก

๑๓.๑.๑ ในกรุงเทพมหานคร ต้องได้รับอนุมัติให้ใช้จากกรมธนารักษ์เป็นหนังสือ ก่อนเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือมีสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคารแล้วจึงจะเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออาคารได้

๑๓.๑.๒ ในจังหวัดอื่น ต้องได้อนุมัติให้ใช้หรือมีสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคาร จากสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ก่อน จึงจะเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออาคารได้

๑๓.๒ การเข้าใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุตามข้อ ๑๓.๑ จะต้องเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กองทัพบกอนุญาตเท่านั้น หากแตกต่างไปจากที่อนุญาต ไว้ต้องรายงานขอความเห็นชอบจาก กองทัพบกก่อน

๑๓.๓ การใช้ที่ราชพัสดุของกองทัพบก ที่หน่วยของกองทัพบกใช้เพื่อประโยชน์แก่การจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการกองทัพบก

๑๓.๔ หน่วยของกองทัพบกที่เป็นหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน มีหน้าที่ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุที่ได้รับมอบ เมื่อผู้แทนกรมธนารักษ์ได้เข้าตรวจสอบสภาพที่ราชพัสดุของหน่วยได้เป็นครั้งคราวในระยะเวลาอันสมควร หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นจะต้องรายงานผลการตรวจสอบสภาพที่ราชพัสดุนั้นให้กองทัพบกทราบตามสายงานที่ดิน

ข้อ ๑๔ การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ

๑๔.๑ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๔.๒ ที่ราชพัสดุของกองทัพบกที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุจะนำมาจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่า หรือโดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่าก็ได้ ซึ่งการจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่านั้น จะต้องเป็นการเช่าในลักษณะดังนี้.-

๑๔.๒.๑ การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้เป็นที่อยู่อาศัย

๑๔.๒.๒ การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบเกษตรกรรม

๑๔.๒.๓ การให้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารโดยยกกรรมสิทธิ์อาคารที่ปลูกสร้างให้แก่กระทรวงการคลัง

๑๔.๒.๔ การให้เช่าที่ดินเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

๑๔.๒.๕ การให้เช่าอาคารซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ

๑๔.๓ การจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าในที่ราชพัสดุที่กองทัพบกยังไม่ใช้ประโยชน์และยังไม่ถูกบุกรุกตามข้อ ๑๔.๒ ต้องเป็นดังนี้.-

๑๔.๓.๑ ต้องเป็นการเช่าตามข้อ ๑๔.๒.๑, ๑๔.๒.๒, ๑๔.๒.๔, ๑๔.๒.๕

๑๔.๓.๒ กรมธนารักษ์จะจัดให้เช่าได้เมื่อกองทัพบกเห็นชอบแล้วเท่านั้น

๑๔.๓.๓ ต้องเป็นการเช่าชั่วคราว (ไม่เกิน ๓ ปี)

๑๔.๔ การจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าในที่ราชพัสดุของกองทัพบกที่ถูกบุกรุกแล้ว ต้องเป็นการเช่าลักษณะตามข้อ ๑๔.๒.๑ และ ๑๔.๒.๒

๑๔.๕ การจัดหาประโยชน์โดยวิธีจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่าตามข้อ ๑๔.๓

๑๔.๕.๑ จะดำเนินการได้เมื่อได้รับความยินยอมจากกองทัพบกก่อน

๑๔.๕.๒ และได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามลำดับ

๑๔.๖ การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ การใช้สิทธิตามสัญญาเช่า การบอกเลิกสัญญาเช่า การจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่า การใช้สิทธิตามสัญญาต่างตอบแทน และการบอกเลิกสัญญาต่างตอบแทน เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ อธิบดีกรมธนารักษ์จะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือธนารักษ์พื้นที่ หรือกองทัพบกในฐานะผู้ใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

ข้อ ๑๕ ที่ราชพัสดุของกองทัพบก ที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการจะนำมาจัดหาประโยชน์เพื่อการจัดสวัสดิการในเชิงธุรกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายใน

ส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยการจัดให้เช่าหรือโดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่าก็ได้ ทั้งนี้ การดำเนินโครงการจะต้องได้รับความเห็นชอบโครงการจากกรมธนารักษ์ก่อน (ในการพิจารณาจัดให้เช่าที่ราชพัสดุที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอำนาจของอธิบดีกรมธนารักษ์ ที่ราชพัสดุที่ตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด)

ข้อ ๑๖ กรณีมีผู้บริจาคที่ดินให้กองทัพบก หน่วยของกองทัพบกจะต้องมีแผนการใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น โดยขออนุมัติจากกองทัพบกตามสายงานที่ดินก่อนรับบริจาคมาเป็นที่ราชพัสดุ และหากผู้บริจาคมีเงื่อนไขให้กองทัพบกจัดหาประโยชน์ และนำรายได้หรือผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุไปใช้จ่ายในกิจการของกองทัพบก การจัดหาประโยชน์ดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด ๓

อาคาร และสิ่งปลูกสร้างของกองทัพบก

ข้อ ๑๗ การจำแนกอาคารตามสภาพ/กำหนดอายุใช้ราชการปกติ

- ประเภทถาวร อายุราชการ ๔๐ ปี
- ประเภทกึ่งถาวร อายุราชการ ๒๐ ปี
- ประเภทชั่วคราว อายุราชการ ๘ ปี
- สำหรับสิ่งปลูกสร้างให้ถือทำนองเดียวกันโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘ ความรับผิดชอบ และการดูแลรักษา

ผู้บังคับหน่วยที่ได้รับมอบให้ครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้างในราชการทหาร มีหน้าที่รับผิดชอบ และดูแลรักษาสิ่งต่าง ๆ ในความครอบครองนั้น ๆ ให้ดำรงอยู่ในสภาพเรียบร้อย และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพใช้ราชการได้เสมอ โดยปฏิบัติดังนี้-

๑๘.๑ ห้ามทิ้งร้างว่างเปล่า อันจะก่อให้เกิดการชำรุดเสียหาย

๑๘.๒ ไม่ละเลย เพิกเฉย เมื่อปรากฏการชำรุดเสียหายแม้จะเพียงเล็กน้อย ก็ให้ดูแลรักษาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย

๑๘.๓ ห้ามใช้เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ทางด้านวิศวกรรม

๑๘.๔ ห้ามนำไปใช้ในทางผิดวัตถุประสงค์ แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อ ย้าย หรืออื่นใด อันเป็นเหตุให้ผิดไปจากลักษณะเดิม ไม่ว่าจะเกี่ยวกับทรงสัญญาณ หรือขนาด และวัสดุโดยพลการ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้บัญชาการทหารบก

๑๘.๕ วัสดุเกี่ยวกับการก่อสร้างที่เหลือจากการก่อสร้าง การซ่อมแซม หรือจากการรื้อถอน ให้ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๙ อาคาร และสิ่งปลูกสร้างในกองทัพบก จำแนกได้ดังนี้-

๑๙.๑ สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่

- ผู้ดำเนินการก่อสร้างเป็นผู้ส่งมอบให้แก่ผู้จะครอบครอง
- หากยังไม่ปรากฏผู้รับมอบโดยแน่ชัด ให้ผู้ส่งมอบดูแลรักษาไว้ก่อน

๑๙.๒ สิ่งที่มีอยู่แล้ว

- เมื่อมีการรับส่งหน้าที่ของผู้บังคับหน่วย ให้มีการส่งมอบอาคาร และสิ่งปลูกสร้าง

ในความครอบครองด้วย

- กรณีเป็นการย้ายที่ตั้งหน่วยโดยยังไม่มีหน่วยใดเข้าครอบครองให้ส่งคืนกรมยุทธโยธาทหารบก เว้นแต่กองทัพบกจะสั่งการเป็นอย่างอื่น

- หลักฐานการส่งมอบ - รับมอบ หรือส่งคืนต้องมีบัญชีแสดงจำนวนรายการอาคาร และสิ่งปลูกสร้าง แผนผัง ทะเบียนประวัติอาคาร เมื่อครบถ้วนถูกต้องแล้วจึงให้รับมอบ

- หน่วยที่รับมอบอาคาร และสิ่งปลูกสร้าง ต้องรายงานการเข้าครอบครองแทน ให้กรมยุทธโยธาทหารบกทราบ

๑๙.๓ หน่วยที่เข้าครอบครอง มีอำนาจหน้าที่ที่จะกำหนดระเบียบการใช้ประโยชน์ หรือระเบียบการพักอาศัยใหม่ได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๒๐ ทะเบียนประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๐.๑ ประวัติการก่อสร้าง หมายถึง การบันทึกประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ที่ก่อสร้างขึ้นใหม่

๒๐.๒ ประวัติการซ่อมแซม หมายถึง อาคารและสิ่งปลูกสร้างเดิมที่ชำรุดทรุดโทรม ได้มีการแก้ไขปรับปรุง ซ่อมแซมให้มีสภาพใช้งานได้ จะต้องมีการบันทึกรายการซ่อมลงในประวัติการซ่อมอาคาร และสิ่งปลูกสร้างทุกครั้ง

๒๐.๓ ประวัติการต่อเติม หมายถึง อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ที่ได้มีการสร้างเพิ่มเติม จากสภาพของอาคารเดิม จะต้องมีการบันทึกประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่ต่อเติม

ข้อ ๒๑ การขอขึ้นทะเบียนประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๑.๑ กรณีที่หน่วยเป็นผู้แทนกองทัพบก ดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้างอาคารและ สิ่งปลูกสร้าง เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่รับผิดชอบงานตามสัญญาจ้าง จะต้องดำเนินการ จัดทำทะเบียนประวัติฯ ตามรายละเอียดดังนี้-

๒๑.๑.๑ กรอกแบบฟอร์มประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๑.๑.๒ จัดหาหลักฐานประกอบการขึ้นทะเบียนประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

จำนวนอย่างละ ๑ ชุด

๒๑.๑.๓ หากอาคารและสิ่งปลูกสร้าง มีสิ่งอุปกรณ์ประจำอาคาร จะต้องแยก ขึ้นบัญชีคุมสิ่งอุปกรณ์ แต่ละสายยุทธบริการ

๒๑.๑.๔ ให้หน่วยส่งแบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง พร้อมแนบหลักฐานการขอขึ้นทะเบียนประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ตามข้อ ๒๑.๑.๑ และ ๒๑.๑.๒ ให้กรมยุทธโยธาทหารบกโดยตรง เพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนประวัติฯ พร้อมให้หมายเลขประจำอาคารและ สิ่งปลูกสร้าง และจะเก็บหลักฐานประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้างไว้ จำนวน ๑ ชุด ส่งให้กับหน่วย จำนวน ๑ ชุด พร้อมผังบริเวณ จำนวน ๑ ฉบับ

๒๑.๒ กรณีที่กรมยุทธโยธาทหารบก เป็นผู้แทนกองทัพบก ดำเนินการจ้างเหมา โดยบริษัท/ห้างร้านต่าง ๆ เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้าง เมื่อดำเนินการก่อสร้าง เสร็จเรียบร้อย หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้างจะต้องเร่งรัดให้ผู้ควบคุมงานฯ นั้น ดำเนินการขอขึ้น ทะเบียนประวัติฯ ให้กับหน่วย โดยกรอกแบบฟอร์มประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้าง พร้อมแนบหลักฐานฯ ตามข้อ ๒๑.๑.๑ และ ๒๑.๑.๒ ให้กรมยุทธโยธาทหารบก เพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนประวัติฯ ตามข้อ ๒๑.๑

๒๑.๓ กรณีที่หน่วยทหารช่าง ดำเนินการก่อสร้างเอง หน่วยทหารช่าง จะต้องกรอก แบบฟอร์มประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้างตามข้อ ๒๑.๑.๑ พร้อมแนบหลักฐานฯ การขอขึ้นทะเบียนประวัติฯ ส่งให้กับหน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้าง แล้วให้หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้างนั้นรวบรวม เอกสารส่งให้กรมยุทธโยธาทหารบก เพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนประวัติฯ

๒๑.๔ กรณีที่หน่วยดำเนินการก่อสร้างเอง หรือได้จากการบริจาค การโอน จากหน่วยงานภายนอกกองทัพบก การแลกเปลี่ยน หรือกรณีอื่นใดที่มีใช้จากการจัดหาผ่านระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง จะต้องกรอกแบบฟอร์มประวัติอาคารและสิ่งปลูกสร้างตามข้อ ๒๑.๑.๑ พร้อมแนบหลักฐานฯ การขอขึ้นทะเบียนประวัติฯ ส่งให้กรมยุทธโยธาทหารบกโดยตรง เพื่อดำเนินการขึ้นทะเบียนประวัติฯ

ข้อ ๒๒ การขึ้นทะเบียนประวัติการซ่อมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

หน่วยที่เป็นผู้แทนกองทัพบก ในการซ่อมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ที่เกิดการชำรุดหรือเสื่อมสภาพไปตามอายุการใช้งาน เมื่อดำเนินการซ่อมแซมฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องจัดทำประวัติการซ่อมให้กับหน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้างนั้น

ข้อ ๒๓ การโอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

เนื่องจากอาคารสำนักงาน และบ้านพักของหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบกอาจว่างลง ไม่มีหน่วยปฏิบัติงานหรือไม่มีผู้อาศัย ในขณะที่บางหน่วยยังมีความต้องการอาคารสำนักงาน และบ้านพักเพิ่มเติมให้เพียงพอกับภารกิจ และกำลังพลของหน่วยด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ปิดการบรรจุหน่วยการย้ายที่ตั้งหน่วย เป็นต้น เพื่อให้การใช้ประโยชน์ในอาคารและสิ่งปลูกสร้างของกองทัพบกเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ต้องใช้งบประมาณก่อสร้างเพิ่มเติม และไม่ปล่อยให้อาคารทิ้งร้างว่างเปล่า จึงให้ปฏิบัติดังนี้-

๒๓.๑ กองทัพภาค เป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการโอนอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้กับหน่วยขึ้นตรง โดย

๒๓.๑.๑ ให้ทำการตกลงกันระหว่างหน่วยโอน และหน่วยรับโอน

๒๓.๑.๒ กรณีอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่จะทำการโอนมีสภาพชำรุดมาก ให้จัดทำแผนการซ่อมแซมให้ประสานสอดคล้องกันด้วย

๒๓.๑.๓ กองทัพภาคจัดทำเป็นแผนการปรับโอนอาคารและสิ่งปลูกสร้างเป็นส่วนรวมของกองทัพภาค เสนอกองทัพบก ผ่านกรมยุทธโยธาทหารบก

๒๓.๒ หน่วยส่วนกลางและหน่วยนอกกองทัพภาคให้กรมยุทธโยธาทหารบกดำเนินการตามแนวทางในข้อ ๒๓.๑

๒๓.๓ เอกสารประกอบการโอนอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้รายงานผ่าน มณฑลทหารบก กองทัพภาค จนถึงกรมยุทธโยธาทหารบก ตามลำดับ

ข้อ ๒๔ การรื้อถอน, จำหน่ายอาคารและสิ่งปลูกสร้าง และการขายซากวัสดุ

๒๔.๑ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้กองทัพบกในฐานะผู้ใช้ที่ราชพัสดุ เมื่อได้ปลูกสร้างอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ (ที่ราชพัสดุ คำนี้หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้จ่ายด้วยเงินงบประมาณ) ไม่ว่าจะปลูกสร้างในที่ราชพัสดุ หรือในที่ดินอื่น (ที่มีใช้ที่ราชพัสดุ) หน่วยของกองทัพบกต้องแจ้งให้กรมธนารักษ์ทราบกรณีอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือแจ้งสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ทราบกรณีอยู่ในพื้นที่จังหวัดอื่น แต่เนื่องจากมีข้อตกลงกรณีกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ หน่วยในกระทรวงกลาโหมนำขึ้นทะเบียนสิ่งปลูกสร้างต่อเมื่อสิ่งปลูกสร้างนั้นจะขอรื้อถอน โดยแจ้งให้กรมธนารักษ์ทราบในคราวเดียวกัน

๒๔.๒ การรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๔.๒.๑ การขออนุมัติรื้อถอน

๒๔.๒.๑.๑ หน่วยในกองทัพภาค ให้กองทัพภาคแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความต้องการ เพื่อพิจารณาเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๔.๒.๑.๒ หน่วยส่วนกลาง และนอกกองทัพภาค ให้กรมยุทธโยธาทหารบกแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความต้องการ เพื่อพิจารณาเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๔.๒.๑.๓ เมื่อคณะกรรมการตามข้อ ๒๔.๒.๑.๑ หรือ ๒๔.๒.๑.๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรให้รื้อถอน ให้หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้างนั้นรายงานขออนุมัติรื้อถอน เว้นแต่อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในอัตราอาคารของหน่วยจะกระทำได้เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างทดแทนแล้วเท่านั้น

๒๔.๒.๒ กองทัพบกอาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความต้องการเดินทางไปตรวจสอบได้ตามความจำเป็น เช่น กรณีเกิดปัญหาว่าสมควรจะรื้อถอนได้หรือไม่ และเป็นการกำกับดูแลการรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก โดยคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนกรมยุทธโยธาทหารบก ผู้แทนกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ผู้แทนสำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก โดยมี ผู้แทนจากกรมยุทธโยธาทหารบก เป็นประธานและเลขานุการ

๒๔.๒.๓ การดำเนินการรายงาน

๒๔.๒.๓.๑ หน่วยในกองทัพภาค ให้หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้าง รายงานตามสายการบังคับบัญชาผ่านหน่วยปกครองที่ดิน จนถึงกองทัพภาค และกองทัพภาค พิจารณาความเหมาะสมหากเห็นชอบให้เสนอกรมยุทธโยธาทหารบก พิจารณาดำเนินการต่อไป

๒๔.๒.๓.๒ หน่วยส่วนกลาง และหน่วยนอกกองทัพภาค ให้หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้าง รายงานตามสายการบังคับบัญชาผ่านหน่วยปกครองที่ดิน และหน่วยปกครองที่ดินนั้นเสนอกรมยุทธโยธาทหารบกโดยตรง

๒๔.๒.๓.๓ กรมยุทธโยธาทหารบก ดำเนินการตรวจสอบเอกสาร ประกอบ, ทะเบียนประวัติ, การขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ, กฎกระทรวง และระเบียบกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง, อนุมัติหลักการและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากครบถ้วนถูกต้อง และมีความเห็นให้รื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ให้กำหนดหน่วยของกองทัพบกที่จะทำการรื้อถอน, การนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนไปใช้ประโยชน์ในราชการ หรือขายซากไปยังกองทัพบก

๒๔.๒.๔ กรมยุทธโยธาทหารบก ตรวจสอบแล้วรายงานขออนุมัติกองทัพบก ผ่านกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ดังนี้.-

๒๔.๒.๔.๑ อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่จะรื้อถอน ชื่ออาคาร (ตามประวัติอาคาร) หมายเลขอาคาร จำนวนหลัง สร้างเสร็จเมื่อใด ปัจจุบันมีอายุใช้ราชการมาแล้วกี่ปี ราคาก่อสร้างหลังละเท่าใด รวมเป็นราคาค่าก่อสร้างเท่าใด

๒๔.๒.๔.๒ อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่จะรื้อถอน เป็นอาคารประเภทถาวร, กึ่งถาวรหรือชั่วคราว อยู่ในอัตราอาคารหรือไม่ เกินอายุใช้ราชการตามข้อ ๑๗ แล้วหรือไม่ ได้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุไว้กับกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่หรือไม่ การขออนุมัติรื้อถอนกรณีอยู่ในอัตราอาคาร ได้รับการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างทดแทนแล้วหรือไม่ หรือเป็นอาคารที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ซ่อมไม่คุ้มค่า และหน่วยขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างทดแทนหรือไม่ เสนอให้หน่วยใดเป็นหน่วยดำเนินการรื้อถอน

๒๔.๒.๔.๓ กรณีอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่ขออนุมัติรื้อถอนจะต้องขออนุญาตจากอธิบดีกรมธนารักษ์ (กรณีอาคารอยู่ในกรุงเทพฯ) หรือผู้ว่าราชการจังหวัด (กรณีอาคารอยู่ในจังหวัดอื่น) เพราะกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุจะรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นที่ราชพัสดุในกรุงเทพมหานคร ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมธนารักษ์ ในจังหวัดอื่นต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน และเมื่อรื้อถอนแล้วให้แจ้งให้กรมธนารักษ์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบยกเว้น

อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นที่ราชพัสดุคงต่อไปไม่ต้องขออนุญาตหรือถอนจากอธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ต้องแจ้งให้ทราบ เมื่อได้รื้อถอนแล้ว ประกอบด้วย

๒๔.๒.๔.๓ (๑) อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่ก่อสร้างมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี

๒๔.๒.๔.๓ (๒) อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่ชำรุดจนใช้ในราชการไม่ได้

๒๔.๒.๔.๓ (๓) อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวข้องกับราชการลับทางทหาร

๒๔.๒.๔.๓ (๔) อาคารและสิ่งปลูกสร้างเดิม เพื่อปลูกสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างใหม่ทดแทนตามที่ได้รับงบประมาณ

๒๔.๒.๕ กรณีอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่จะรื้อถอนมีลักษณะที่ยังมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม หรือสถาปัตยกรรมที่ควรอนุรักษ์ไว้ หรือมีสภาพที่ยังใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไปได้ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๒๔.๒.๑.๑, ๒๔.๒.๑.๒ และ ๒๔.๒.๒ พิจารณาเหตุผล และความจำเป็น ตลอดจนปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของกองทัพบก

๒๔.๒.๖ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ตรวจสอบตามที่กรมยุทธโยธาทหารบก เสนอให้เป็นไปตามระเบียบ และหลักการของกองทัพบก รวมทั้งกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เพื่อรายงานขออนุมัติผู้บัญชาการทหารบก

๒๔.๓ การจำหน่ายอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๔.๓.๑ การรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้ดำเนินการจำหน่ายวัสดุ ต้นไม้ ดิน หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ได้มาจากที่ราชพัสดุโดยปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งระเบียบกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง

๒๔.๓.๒ ขั้นตอนปฏิบัติแบ่งเป็น ๒ กรณี

๒๔.๓.๒.๑ การนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนไปใช้ประโยชน์ในทางราชการ

๒๔.๓.๒.๒ การนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนออกขายนำเงินส่งคลังเป็นรายได้กรมธนารักษ์

๒๔.๓.๓ การนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนไปใช้ประโยชน์ในทางราชการ

๒๔.๓.๓.๑ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เมื่อได้รับอนุมัติให้รื้อถอนจากกองทัพบกแล้ว หน่วยที่ดำเนินการรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้ปฏิบัติ ดังนี้-

๒๔.๓.๓.๑ (๑) แต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตร ๓ นาย เป็นคณะกรรมการ เพื่อตรวจนับ และควบคุมการนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนไปใช้ประโยชน์ โดยหน่วยรื้อถอน ๑ นาย เป็นประธานกรรมการ และผู้แทนจากหน่วยข้างเคียงอีก ๒ นาย ร่วมเป็นกรรมการ

๒๔.๓.๓.๑ (๒) จัดทำบัญชีตรวจนับวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนลงนามโดยคณะกรรมการตามข้อ ๒๔.๓.๓.๑ (๑)

๒๔.๓.๓.๑ (๓) รายงานให้กรมยุทธโยธาทหารบกเพื่อกรมยุทธโยธาทหารบก พิจารณารายงานอธิบดีกรมธนารักษ์ เพื่อนำขึ้นทะเบียนอาคารสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุ

พร้อมขอจำหน่ายในคราวเดียวกัน และขออนุญาตนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนไปใช้ประโยชน์ในทางราชการ พร้อมขอจำหน่ายอาคารออกจากทะเบียนประวัติ และผังบริเวณ โดยแนบหลักฐาน จำนวน ๒ ชุด

๒๔.๓.๓.๒ ในพื้นที่จังหวัดอื่น

๒๔.๓.๓.๒ (๑) แต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ

๒๔.๓.๓.๑ (๑)

๒๔.๓.๓.๒ (๒) จัดทำบัญชีตรวจนับวัสดุที่ได้จากการ

รื้อถอนลงนามโดยคณะกรรมการตามข้อ ๒๔.๓.๓.๒ (๑)

๒๔.๓.๓.๒ (๓) หน่วยครอบครองรายงานธนารักษ์พื้นที่

เพื่อนำขึ้นทะเบียนเป็นอาคารสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุพร้อมขอจำหน่ายในคราวเดียวกัน และขออนุญาตนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนไปใช้ประโยชน์ทางราชการ

๒๔.๓.๓.๒ (๔) หน่วยครอบครองรายงานกรมยุทธโยธา-

ทหารบก ผ่านมณฑลทหารบก เพื่อจำหน่ายอาคารและสิ่งปลูกสร้างออกจากทะเบียนประวัติ และผังบริเวณ โดยแนบหลักฐาน จำนวน ๑ ชุด

๒๔.๓.๓.๒ (๕) เมื่อกรมยุทธโยธาทหารบกได้จำหน่าย

อาคารออกจากทะเบียนประวัติ และผังบริเวณเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะจัดส่งผังบริเวณที่ถูกต้องให้กับหน่วยต่อไป

๒๔.๓.๔ การนำวัสดุที่ได้จากการรื้อถอนออกขายนำเงินส่งคลังเป็นรายได้

กรมธนารักษ์

๒๔.๓.๔.๑ หน่วยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร : เมื่อได้รับอนุมัติ

จากกองทัพบกแล้ว ให้หน่วยที่ดำเนินการรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ปฏิบัติดังนี้-

๒๔.๓.๔.๑ (๑) ดำเนินกรรมวิธีขายโดยวิธีทอดตลาด

ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น จำนวน ๒ ชุด

ก. คณะกรรมการกำหนดราคากลาง

(ไม่น้อยกว่า ๓ นาย ทั้งนี้ กรรมการอย่างน้อย ๑ นาย จะต้องเป็นผู้ชำนาญการ หรือมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินราคาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ได้จากการรื้อถอน) เพื่อทำการประเมินราคาซากวัสดุที่จะขายพร้อมรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง โดยการสืบราคาจากผู้ประกอบการ และแหล่งรับซื้อในท้องตลาด แล้วนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดราคากลาง

ข. คณะกรรมการประมูลขายซากวัสดุ

พร้อมรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

๒๔.๓.๔.๑ (๒) หน่วยครอบครอง หากพิจารณาแล้ว

เห็นพ้องด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการประมูลฯ ให้รายงานกองทัพบก ผ่าน กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒๔.๓.๔.๑ (๓) เมื่อกองทัพบกอนุมัติขายซากวัสดุ

พร้อมรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง โดยวิธีทอดตลาดแล้ว ผู้ประกอบการจึงจะเข้าดำเนินการรื้อถอนได้

๒๔.๓.๔.๑ (๔) หน่วยครอบครองนำเงินที่ได้จากการขาย

โดยวิธีขายทอดตลาดส่งคลังเป็นรายได้กรมธนารักษ์

๒๔.๓.๔.๑ (๕) หน่วยครอบครองแจ้งกรมยุทธโยธาทหารบก

พิจารณารายงานไปกรมธนารักษ์ เพื่อนำขึ้นทะเบียนเป็นอาคารสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุ พร้อมขอจำหน่ายในคราวเดียวกัน และจำหน่ายอาคารออกจากทะเบียนประวัติ และผังบริเวณ โดยแนบหลักฐานจำนวน ๒ ชุด

๒๔.๓.๔.๑ (๖) เมื่อกรมยุทธโยธาทหารบก ได้ดำเนินการ
จำหน่ายอาคารและสิ่งปลูกสร้างออกจากทะเบียนประวัติ และผังบริเวณเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะจัดส่งผังบริเวณ
ที่ถูกต้องให้กับหน่วยต่อไป

๒๔.๓.๔.๒ หน่วยในพื้นที่จังหวัดอื่น : เมื่อได้รับอนุมัติจาก
กองทัพบกแล้ว ให้หน่วยที่ดำเนินการรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ปฏิบัติดังนี้.-

๒๔.๓.๔.๒ (๑) ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ และ
ดำเนินการวิธีขายโดยวิธีทอดตลาดเช่นเดียวกับข้อ ๒๔.๓.๔.๑ (๑), ๒๔.๓.๔.๑ (๒), ๒๔.๓.๔.๑ (๓) และ
๒๔.๓.๔.๑ (๔)

๒๔.๓.๔.๒ (๒) หน่วยครอบครองรายงานธนารักษ์พื้นที่
เพื่อนำขึ้นทะเบียนเป็นอาคารสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุพร้อมขอจำหน่ายในคราวเดียวกัน

๒๔.๓.๔.๒ (๓) หน่วยครอบครองรายงานกรมยุทธโยธา-
ทหารบก ผ่านมณฑลทหารบก เพื่อจำหน่ายอาคารออกจากทะเบียนประวัติ และผังบริเวณ โดยแบบหลักฐาน
จำนวน ๑ ชุด

๒๔.๓.๔.๒ (๔) เมื่อกรมยุทธโยธาทหารบกได้ดำเนินการ
จำหน่ายอาคารออกจากทะเบียนประวัติ และผังบริเวณเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะจัดส่งผังบริเวณที่ถูกต้องให้กับหน่วย
ต่อไป

ข้อ ๒๕ การใช้ที่ราชพัสดุของกองทัพบกในด้านอื่น ๆ เช่น ร้านสะดวกซื้อหรือร้านค้าอื่น ๆ,
ตู้ฝากถอนเงินอัตโนมัติ (ATM), เสาโทรศัพท์ หรือเรียกชื่ออย่างอื่น ฯลฯ

๒๕.๑ กรณีเอกชนขอใช้และขอเช่าพื้นที่ภายในอาคารที่ราชพัสดุ (อาคารดังกล่าว
สร้างจากงบประมาณกองทัพบก) มีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้.-

๒๕.๑.๑ เอกชนยื่นเรื่องขอใช้และขอเช่าพื้นที่ภายในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น
กับหน่วยครอบครองอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น

๒๕.๑.๒ หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้าง พิจารณาเหตุผล
ความจำเป็น ประเด็นสำคัญคือ จะเป็นอุปสรรคต่อการใช้ประโยชน์ในอาคารตามภารกิจของหน่วยหรือไม่
หากไม่ขัดข้องให้รายงานตามสายการบังคับบัญชาไปจนถึงหน่วยปกครองที่ดิน - กองทัพบก - กรมยุทธโยธาทหารบก -
กองทัพบก ตามลำดับ

๒๕.๑.๓ กองทัพบกจะพิจารณานุญาตให้ใช้เพื่อใช้ประโยชน์ตามที่เอกชน
ขอใช้และขอเช่าพื้นที่ภายในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างของกองทัพบก และมอบให้หน่วยครอบครองอาคารและ
สิ่งปลูกสร้างแจ้งให้เอกชนทราบ

๒๕.๑.๔ เอกชนยื่นเรื่องขอเช่าพื้นที่ในอาคารที่ราชพัสดุจากกรมธนารักษ์
กรณีอาคารอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่กรณีอาคารอยู่ในจังหวัดอื่น

๒๕.๑.๕ เมื่อเอกชนได้รับสัญญาเช่าแล้ว จึงจะเข้าใช้ประโยชน์ในอาคารได้
ตามเนื้อที่ที่ระบุในสัญญาเช่า หน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้างต้องขอดูสัญญาเช่าและสำเนาไว้ ๑ ชุด
ตรวจสอบเงื่อนไขสัญญาเช่าก็ปี การต่ออายุสัญญาเช่า (ต้องยื่นเรื่องต่อหน่วยครอบครองอาคารและสิ่งปลูกสร้าง
แล้วรายงานกองทัพบกอนุมัติให้ต่อสัญญาเช่าได้) และผู้เช่าต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุมัติให้เช่า
เท่านั้น ไม่สามารถแบ่งให้เช่าช่วงได้

๒๕.๒ กรณีเอกชนขอใช้พื้นที่ก่อสร้างอาคารเพื่อประกอบการเป็นร้านสะดวกซื้อ
หรือร้านค้าอื่น ๆ มีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้.-

๒๕.๒.๑ เอกชนขอใช้พื้นที่ก่อสร้างอาคารเพื่อประกอบการเป็นร้านค้า ต่อหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน และเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจะต้องมอบอาคารหรือสิ่งก่อสร้างให้กองทัพบก โดยไม่มีเงื่อนไข

๒๕.๒.๒ หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินพิจารณาเหตุผลความจำเป็น หากหน่วยเห็นว่ามีความจำเป็นให้เสนอการขอใช้พื้นที่ผ่านหน่วยปกครองที่ดิน - กองทัพภาค - กรมยุทธโยธาทหารบก - กองทัพบก ตามลำดับ ทั้งนี้ หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินจะต้องระบุกำลังพลของหน่วยเป็นผู้แทนกองทัพบก ในการรับมอบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างด้วย

๒๕.๒.๓ กองทัพบก จะพิจารณาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างตามที่เอกชนเสนอ โดยแต่งตั้งผู้แทนกองทัพบกรับมอบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างตามที่หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินเสนอ

๒๕.๒.๔ ผู้แทนกองทัพบกรับมอบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยเอกชน มีหนังสือขอมอบอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ให้หน่วยครอบครองอาคารรายงานขอขึ้นทะเบียนประวัติอาคารไปยังกรมยุทธโยธาทหารบกตามสายงานที่ดิน

๒๕.๒.๕ เอกชนยื่นเรื่องขอใช้ประโยชน์ในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างไปยังหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินอีกครั้ง ซึ่งหน่วยใช้ฯ พิจารณาแล้วไม่ขัดข้อง (ทั้งนี้กองทัพบกได้ให้ความเห็นชอบให้ใช้ประโยชน์ในอาคารและสิ่งปลูกสร้างไว้แล้วตามข้อ ๒๕.๒.๓)

๒๕.๒.๖ เอกชนยื่นเรื่องขอเช่าพื้นที่ภายในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างพร้อมหมายเลขประจำอาคาร และทะเบียนประวัติอาคาร ที่กรมยุทธโยธาทหารบกกำหนดให้ตามข้อ ๒๕.๒.๔ ไปยังกรมธนารักษ์ หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณี

๒๕.๓ กรณีเอกชนขอตั้งเสาโทรศัพท์

๒๕.๓.๑ กรณีใช้ที่ดินราชพัสดุตั้งเสาโทรศัพท์

๒๕.๓.๑.๑ เอกชนยื่นเรื่องขอใช้ที่ดินราชพัสดุจากหน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน และแจ้งวัตถุประสงค์เช่าที่ดินเนื้อที่เท่าใด หากหน่วยใช้ฯ เห็นว่าเป็นประโยชน์ไม่กระทบกระเทือนต่อการใช้ประโยชน์ในที่ดินของหน่วย ก็ให้รายงานขออนุมัติไปยังหน่วยปกครองที่ดิน

๒๕.๓.๑.๒ หน่วยปกครองที่ดิน - กองทัพภาค - กรมยุทธโยธาทหารบก - กองทัพบก พิจารณาตามลำดับ จนกระทั่งได้รับอนุญาตจากกองทัพบก

๒๕.๓.๑.๓ หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินแจ้งเอกชนรายนั้นทราบ เอกชนไปยื่นเรื่องขอเช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์ หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่แล้วแต่กรณี ตามเนื้อที่ที่ได้รับอนุญาตจากกองทัพบก

๒๕.๓.๑.๔ เมื่อได้รับสัญญาเช่าแล้ว เอกชนแจ้งให้หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดินทราบ เพื่อขออนุญาตเข้าก่อสร้างเสาโทรศัพท์ในพื้นที่ที่เช่า

๒๕.๓.๒ กรณีใช้พื้นที่ว่างบนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างในที่ราชพัสดุ ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๒๕.๓.๑

๒๕.๓.๓ เสาโทรศัพท์ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลัง แต่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน กรมธนารักษ์จึงจัดให้เช่าที่ดินมิใช่เช่าเสาโทรศัพท์

๒๕.๔ กรณีตู้ฝากถอนเงินอัตโนมัติ (ATM) แบ่งเป็นติดตั้งตู้ภายในอาคาร หรือติดตั้งตู้ภายนอกอาคาร วิธีดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๒๕.๓ เป็นการให้เช่าพื้นที่ เพราะตู้ ATM มิใช่กรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลัง

๒๕.๕ ระยะเวลาเช่าไม่เกิน ๓ ปี การต่อสัญญาเช่าให้ขออนุมัติกองทัพบกพร้อมแนบสัญญาเช่าฉบับเดิมมาด้วย (โดยให้เอกชนผู้เช่าดำเนินการยื่นเรื่องเพื่อต่อสัญญาล่วงหน้า ๙๐ วัน ก่อนวันสิ้นสุดสัญญา)

หมวด ๔

การขุดดิน

ข้อ ๒๖ ที่ดินของกองทัพบก ห้ามมิให้ผู้ใดนำดินไปใช้ประโยชน์หรือทำให้ดินเสียสภาพ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองทัพบก หากพบการกระทำความผิด ให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย

ข้อ ๒๗ เมื่อเห็นเป็นการสมควรที่จะนำดินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ ให้หน่วยปกครองที่ดิน เสนอความเห็นและส่งเรื่องราวทั้งหมดไปยังกองทัพบกตามสายงานที่ดิน เพื่อพิจารณาว่าควรจะอนุญาตหรือไม่

ข้อ ๒๘ งานก่อสร้างตามแผนและโครงการของกองทัพบก ที่มีดินจากการก่อสร้างโดยการขุดดินเพื่อก่อสร้าง เช่น การลงเสาเข็ม การทำฐานราก การทำสิ่งก่อสร้างลึกลงไปในดิน หรือขุดดินเป็นบ่อเก็บน้ำ ทำให้มีดินจำนวนมากที่เกิดขึ้นมากองอยู่บริเวณที่ทำการก่อสร้าง ให้ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๙ ประเด็นพิจารณาที่สำคัญในการขุดดิน คือ

๒๙.๑ เหตุผลความจำเป็นที่ต้องขุดดิน

๒๙.๒ ปริมาณดินที่ขุดมีปริมาตรเท่าใด

๒๙.๓ ดินที่ได้จากการขุดจะนำไปใช้ประโยชน์ที่ใด จำนวนเท่าไร

หมวด ๕

การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินในความปกครองของกองทัพบก

ข้อ ๓๐ การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินในความปกครองของกองทัพบก ให้หน่วยที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ในที่ดิน ดำเนินการเป็น ๔ ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นการปฏิบัติ ขั้นการฟื้นฟู และขั้นตอนการป้องกันการบุกรุกอย่างยั่งยืน

ข้อ ๓๑ ขั้นเตรียมการ ให้หน่วยดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ในที่ดินในความปกครองของกองทัพบก ดำเนินการดังนี้-

๓๑.๑ จัดทำประวัติเกี่ยวกับที่ดินในความรับผิดชอบของหน่วยให้สมบูรณ์ และดำเนินการจัดตั้งห้องปฏิบัติการระบบภูมิสารสนเทศเพื่อจัดการควบคุมข้อมูลให้เป็นสารบบ

๓๑.๒ การจัดทำประวัติที่ดินในความรับผิดชอบของหน่วย ให้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงนั้น ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนเอกสาร หลักฐาน การได้มา หรือหลักฐานการครอบครองที่ดิน เช่น ผังรูปแปลง ระวังแผนที่ ขอบเขตที่ดิน ที่ตั้งแปลงที่ดิน รวมถึงแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศของที่ดิน เป็นต้น

๓๑.๓ หน่วยใช้ประโยชน์ในที่ดิน และหน่วยปกครองที่ดินของกองทัพบก ดำเนินการออกคำสั่ง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษา คุ้มครอง ป้องกัน มิให้มีการบุกรุกที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วย หากพบว่าที่ดินในความปกครองของหน่วยถูกบุกรุก ให้ดำเนินการผลักดันออกจากพื้นที่บุกรุกโดยทันที โดยใช้มาตรการจากเบาไปหาหนัก เช่น การเจรจาขอคืนพื้นที่ หากผู้บุกรุกไม่ยอมคืนพื้นที่ให้ใช้มาตรการทางกฎหมาย ด้วยการดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางแพ่งต่อไป

๓๑.๔ การจัดทำสิ่งในการดูแล รักษา คุ้มครอง ป้องกันที่ดินในความรับผิดชอบของหน่วยให้ดำเนินการดังนี้

๓๑.๔.๑ ส่วนบัญชาการ ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายกฎหมาย และที่ปรึกษา

๓๑.๔.๒ ฝ่ายปฏิบัติการ ประกอบด้วย บก.ฝ่ายปฏิบัติการ และชุดปฏิบัติการ

๓๑.๕ หน่วยที่มีหน้าที่ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ในที่ดินในความปกครองของ กองทัพบก ต้องดำเนินการสนับสนุนยุทธโภภรณ์ที่จำเป็นให้กับชุดปฏิบัติการ เช่นยานพาหนะ, เครื่องมือ หาค่าพิกัดทางดาวเทียม (GPS), กล้องบันทึกภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

๓๑.๖ หน่วยดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ในที่ดินต้องรายงานผลการแก้ไขปัญหา การบุกรุกที่ดินในความรับผิดชอบของหน่วยตามสายงานที่ดิน

๓๑.๗ ในกรณีเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดิน และชุดปฏิบัติการ ถูกร้องเรียนหรือถูกดำเนินคดี การถูกข่มขู่คุกคาม และไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หน่วยจะต้อง ให้ความช่วยเหลือแก่ต่าง ทั้งในด้านคดีความและค่าใช้จ่าย และความปลอดภัยของกำลังพลผู้นั้น รวมถึงการ พิจารณาความดีความชอบให้ หากพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้กระทำตามที่ถูกล่ามโซ่

ข้อ ๓๒ ชั้นปฏิบัติการ

๓๒.๑ ชุดปฏิบัติการในการดูแลรักษาที่ดินที่หน่วยจัดตั้งขึ้น ต้องทำการศึกษาเกี่ยวกับ ประวัติที่ดิน ขอบเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนให้ชัดเจน และศึกษา ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลที่ดิน หากจำเป็นให้หน่วยดูแลและใช้ประโยชน์จัดการอบรมให้ความรู้แก่ ชุดปฏิบัติการโดยการร้องขอชุดวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาการ บุกรุกที่ดินในความปกครองของกองทัพบก

๓๒.๒ การดำเนินการต่อผู้บุกรุกให้ชุดปฏิบัติการที่หน่วยจัดตั้งขึ้นรวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการร้องทุกข์/กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่ดินตั้งอยู่ การรวบรวมพยานหลักฐาน และการร้องทุกข์/กล่าวโทษ โดยปฏิบัติตามคู่มือในการดูแลที่ดินของกองทัพบกที่ได้จัดทำขึ้น

๓๒.๓ วิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และชุดปฏิบัติการที่หน่วยจัดตั้งขึ้นในการดูแล รักษาและใช้ประโยชน์ในที่ดินในความรับผิดชอบของหน่วย ตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ชั้นปฏิบัติการ และชั้นฟื้นฟู ให้ปฏิบัติตามคู่มือเอกสารตำราที่กองทัพบกอนุมัติให้ใช้ รวมถึงการปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้

ข้อ ๓๓ ชั้นการฟื้นฟู พื้นที่ที่ได้คืนจากการดำเนินคดี จากการเจรจา หรือการละทิ้งพื้นที่ของ ผู้บุกรุก ต้องดำเนินการดังนี้-

๓๓.๑ ปลุกป่าทดแทนและจัดกำลังเข้าไปดูแลอย่างต่อเนื่อง

๓๓.๒ ก่อสร้างรั้ว ปักหลักเขต หรือปลูกต้นไม้ เพื่อแสดงแนวเขตพื้นที่ให้ชัดเจน

๓๓.๓ หน่วยต้องจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ลำธาร พื้นที่ฝึก และพื้นที่อื่น ๆ ให้ชัดเจน

ข้อ ๓๔ ชั้นการป้องกันการบุกรุกอย่างยั่งยืน

๓๔.๑ การจัดทำแผนที่กายภาพ

๓๔.๒ การขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

๓๔.๓ ปักหลักแสดงขอบเขต และล้อมรั้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(เฉลิมชัย สิทธิสาท)

ผู้บัญชาการทหารบก

กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก